

OBCY W TWOICH BRAMACH

Tekst przewodni: Pwt 10,1.

Zakres studium: Pwt 10,1-19; Ps 146,5-10; Mt 7,12; Jk 1,27-2,11.

Część I: Przegląd

Historia Boga zapisującego nowe tablice Jego prawa to historia Jego łaski i cierplivej miłości do Izraelitów. W starożytności, kiedy dochodziło do złamania przymierza, jego odnowienie wymagało przygotowania nowych dokumentów umowy. Po haniebnym zdarzeniu pod Górą Synaj Mojżesz wezwał Izraelitów do odnowienia przymierza i przygotowania nowego przyrzeczenia wierności wymieniającego wymagania Boga dla Jego ludu. Wersety te łączą różne tematy wokół zasady miłości, mianowicie miłości do Pana (pierwsze przykazanie), miłości jako odpowiedzi na Bożą miłość i przebaczenie, miłowania bliźniego, a konkretniej miłowania obcych (drugie przykazanie), gdyż Bóg ich miłuje.

Tematy lekcji

- **Nowe przymierze.** Choć przymierze jest wieczne, zawsze istnieje potrzeba odnawiania go (obrzezania serca).
- **Obrzezanie serca.** To połączenie metafor wskazuje ważną teologiczną prawdę.
- **Miłowanie obcych.** Miłowanie bliźniego to jedno, ale obcego bliźniego?

Część II: Komentarz

Nowe przymierze

Odnowienie wiecznego przymierza jawi się jako paradoks. Z punktu widzenia logiki wieczne przymierze nie powinno wymagać odnowienia. Ten paradoks uczy lekcji, która dotyczy wierności Boga w przeciwieństwie do niewierności ludzi. Zwróć uwagę, że „nowe przymierze” nie oznacza nowego prawa. Prawo jest to samo, choć napisane na nowych tablicach. Teraz Bóg wymaga jedynie *przyswojenia tego prawa do wnętrza*.

Prawo napisane na kamiennych tablicach musi zostać wpisane w serca ludzi. Odnowienie przymierza jest odnowieniem serca. Mechanizmem tego procesu jest miłość. Jeremiasz, który po raz pierwszy używa wyrażenia „nowe przymierze”, definiuje je następująco: „Nie będzie to już Przymierze jak to, które zawarłem z ich ojcami, kiedy to uchwyciłem ich za rękę i wyprowadziłem z ziemi egipskiej. Tamto Przymierze - moje Przymierze - oni złamali. Wtedy dałem im poznać, że Ja posiadam władzę - mówi Pan. A oto teraz zawieram Nowe Przymierze z całym domem Izraela po tym wszystkim, co już minęło - mówi Pan: Moje prawo umieszczę w ich wnętrzu i wypiszę w ich sercach. I wtedy (znów) stanę się ich Bogiem, a oni będą moim ludem” (Jr 31,32-33 BKR).

Ciekawe, że podobne doświadczenie z dokumentem złamanego przymierza jest opisane w *Księdze Jeremiasza*. Prorok, podobnie jak Mojżesz, także musiał przepisać swoją księgę (Jr 36,27-28). Podobnie, kiedy apostoł Paweł nawiązuje do „nowego przymierza” (2 Kor 3,6), rozumie to jako duchowe przymierze napisane „nie na kamiennych tablicach, lecz na żywych tablicach serc” (2 Kor 3,3 BKR).

Pytanie do omówienia i przemyślenia: Jak biblijne pojęcie „nowego przymierza” w *Księdze Powtórzonego Prawa* odnosi się do naszego zrozumienia związku między *Starym Testamentem* i *Nowym Testamentem*? Dlaczego „nowe przymierze” wskazuje to samo prawo? Dlaczego Bóg napisał prawo na kamieniu zamiast na sercach swego ludu?

Obrzezanie serca

Boży wymóg obrzezania serca skierowany do Izraelitów należy oczywiście rozumieć symbolicznie. Mojżesz nawiązał do obrzezania ust (Wj 6,12.30), by zasugerować, że jego usta są zamknięte i nie potrafią mówić płynnie. Jeremiasz biadał nad tym, iż Izraelici mają nieobrzezane uszy i nie potrafią słuchać słowa Pana (Jr 6,10). Ponieważ obrzezanie jest znakiem przymierza (Rdz 17,10-13), obrzezanie serca jest obrazem symbolizującym wewnętrzne obrzezanie, które Paweł opisze później jako nawrócenie chrześcijanina (Rz 2,28-29). Jest to procedura, którą jedynie Bóg może przeprowadzić (Pwt 30,6).

Mojżesz nie sugeruje, że obrzezanie ciała było złe. Przed wejściem do Kanaanu Izraelici mieli zostać obrzezani na znak przymierza (Joz 5,2). Obrzezanie serca dotyczy tych, którzy już zostali obrzezani fizycznie i są związani przymierzem. Po obrzezaniu ciała odnowienie przymierza nie wymaga nowego obrzezania anulującego poprzednie, ale pogłębienie tego samego przymierza i jego zasad. Po przyjęciu litery prawa, Izraelici zostali teraz powołani do zaangażowania serca. To oznacza nie tylko powstrzymanie się od czynienia zła, ale całkowite

zaangażowanie w czynienie dobra. Jedynie miłość umożliwia takie zaangażowanie. Dlatego na tym etapie Bóg oczekuje przymierza opartego na miłości, bardziej wymagającego i głębszego.

Pytanie do omówienia i przemyślenia: Co sprawia, że przymierze oparte na miłości jest bardziej wymagające niż przymierze oparte na prawie? Z drugiej strony, jakie ryzyko pociąga za sobą podkreślanie miłości kosztem rygoru sprawiedliwości? Jak obraz obrzezania serca odnosi się do obrazu sztywnego karku?

Miłowanie obcych

Ciekawe, że pierwszym zastosowaniem przykazania miłowania Pana jest miłowanie obcych. Dlaczego Bóg wymagał od Izraelitów, by miłowali obcych? Możemy tu wymienić dwa rodzaje powodów. Omówcie je podczas lekcji: (1) powody związane z zaspokojeniem tego wymagania i (2) powody związane z przygotowaniem do świętości.

Dlaczego miłować obcych?

- **Gdyż Bóg miłuje obcych** (Pwt 10,18). Ten powód jest zakorzeniony w wierze w Stwórcę, który jest właścicielem nieba i Ziemi (Pwt 10,14). Ten powód wiąże się z dwiema zasadami. Pierwsza z nich, to że Bóg stworzył wszystkich ludzi na swój obraz (*imago Dei*). Druga zasada wywodzi się z pierwszej - jest to zasada naśladowania Boga (*imitatio Dei*) przez tych, którzy Mu służą.

- **Ponieważ Izraelici byli obcymi** (Pwt 10,19). Ten powód jest oparty na zasadzie „będziesz miłował bliźniego swego jak siebie samego” (Kpł 19,18).

- **By przygotować się na spotkanie z Bogiem.** Bóg należy do innego porządku (Pwt 10,17). On jest Świętym, zasadniczo różnym od ludzi. Najlepszą lekcją miłowania Boga jest miłowanie tych, którzy są inni od nas, obcych.

- **By przygotować się na spotkanie z innymi ludźmi.** Jako byli niewolnicy, Izraelici musieli się nauczyć postrzegać innych nie jako zniecierliwionych wrogów, ale jako „bliźnich”, z którymi powinni nawiązać łączność i którym winni okazywać miłość. Doświadczenie miłości wzbogaca się i staje się silniejsze, kiedy łączy ludzi różniących się między sobą.

- **By przygotować się do kształtowania i wypełniania swojego przeznaczenia jako obcych.** Jako byli wędrowcy na pustyni, Izraelici musieli się nauczyć drogi świętości i wartości życia wśród różnych ludzi bez kompromisów w kwestii swojej świętej tożsamości. Podobnie Abraham, Józef i Daniel musieli się nauczyć, jak żyć w napięciu między spełnianiem obowiązku świętości a obowiązkiem miłowania.

Pytanie do omówienia i przemyślenia: Jak i dlaczego zasada *imago Dei* pomaga nam zrozumieć znaczenie miłowania obcych i pomaga nam ich miłować? Dlaczego doświadczenie miłowania obcych wzmacnia i wzbogaca jakość miłowania? Dlaczego wspólnota z ludźmi innej wiary i życie wśród nich wzmacnia naszą wiarę?

Miłowanie sierot i wdów

Umowa przymierza zapisana w *Księdze Powtórnego Prawa* nie definiuje „miłości”, ale jasno wskazuje, że miłość jest boską kategorią. Jedynie dzięki Bogu Izraelici mogą rozumieć i wypełniać przykazanie miłości. Z drugiej strony, istotne jest, że miłość jest opisana jedynie w działaniu przez wypełnianie przez Boga sprawiedliwości na rzecz sierot i wdów (Pwt 10,18; por. Pwt 24,17-22).

Pytanie do omówienia i przemyślenia: Dlaczego wymóg miłowania sierot i wdów jest związany z wymogiem miłowania obcych? Co mają wspólnego obcy, sieroty i wdowy?

Część III: Zastosowanie

W powieści Wiktora Hugo *Nędznicy* złodziej Jean Valjean w końcu zrozumiał wartość przebaczenia i miłosierdzia, kiedy dostał od swojego gospodarza srebro, które ten ukradł, aby uratować go od więzienia. Rozważcie i omówcie następujące przypadki:

- Jesteś starszym zboru lub pastorem. Młoda niezamężna kobieta z twojego zboru urodziła dziecko. Kilka lat później wraz ze swoim partnerem przychodzą do ciebie i proszą, byś udzielił im ślubu (oboje są adwentystami). Jak postąpisz w tym przypadku?

- Jakie motywacje kierują twoimi politycznymi wyborami? Czy wybierasz swoje polityczne afiliacje na podstawie agendy nacjonalistycznej, egoistycznych interesów, czy raczej sprawiedliwości i troski o ubogich, wdowy i sieroty?

- Pijany żebrak prosi cię o pieniądze, twierdząc, że jest głodny i od wielu dni nie zjadł porządnego posiłku. Jak zareagujesz na jego prośbę, nie mając gwarancji, że za otrzymane pieniądze kupi alkohol?

- Co powiedziałbyś współwyznawcy, który mówi ci wprost, że cię nie lubi, ale ze względu na Boga stara się miłować cię jak bliźniego? Co odpowiedziałbyś na to?